

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Nc/6/2016
Identifikačné číslo spisu: 1314224177
Dátum vydania rozhodnutia: 20.06.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1314224177.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov I / J. V., bývajúceho v C. a 2 / J. V., bývajúceho v C., obaja zastúpení Mgr. Slavomírom Trnkócy, advokátom s o sídlom v Bratislave, Gercenova 6/A, proti žalovanej Q. Q., bývajúcej v A., zastúpenej JUDr. Dagmar Farkašovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Štúrova 11, o zaplatenie 35 700 € s prísl., vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45 C 302/2015 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5 Co 215/2016, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania tejto veci, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Juraj Považan, JUDr. Janka Richterová a JUDr. Milan Chalupka n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 5 Co 215/2016 (vec vedená na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45 C 302/2015).

Odôvodnenie

V konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45 C 302/2015 žalobcovia písomným podaním z 21. marca 2016 uplatnili námietku zaujatosti voči sudcom Krajského súdu v Bratislave. Námietku odôvodnil tým, že vzhľadom na postavenie žalovanej ako predsedkyne občianskoprávneho senátu Krajského súdu v Bratislave a vzhľadom na skutočnosť, že sudcovia tohto súdu sú kolegami žalovanej a nie je možné spravodlivo vylúčiť ich vzťah k žalovanej (pozitívny či negatívny) pri rozhodovaní vo veci, ktorej je účastníčkou.

Najvyšší súd ako súd nadriadený Krajskému súde v Bratislave (§ 16 ods. 1, tretia veta O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť tvrdenej zaujatosti sudcov krajského súdu z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci a dospel k záveru, že námietka zaujatosti uplatnená žalobcami nie je dôvodná. Vychádzal pritom z týchto zásad a ustanovení zákona:

Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti (§ 14 ods. 1 O.s.p.). Na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní (§ 14 ods. 2 O.s.p.). Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 O.s.p.).

Rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je uvedená ústavným zákonom č. 23/1991 Zb., čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uverejnenej pod č. 460/1992 Zb.). Každá výnimka zo základného práva alebo slobody sa musí vykladať reštriktívne, najmä tak, aby sa zachovala podstata a zmysel posudzovaného základného práva (na nestranného sudcu), ako aj podstata a zmysel základného práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 345/09). Majúc na zreteli uvedené treba trvať na tom, že sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci iba výnimočne a z vskutku závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

Z vyššie citovaných ustanovení § 14 O.s.p. podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že vylúčenie sudcu zákon zakladá na existencii určitého dôvodu, dôvodu vymedzeného takými konkrétnymi označeniami a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatnosť pochybnou.

V súvislosti s posudzovaním relevancie kolegiálnych vzťahov z hľadiska § 14

ods. 1 O.s.p., ktoré vzťahy považujú žalobcovia za nosný dôvod svojej námietky zaujatosti sudcov, považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné uviesť, že rozhodovacia činnosť a judikatúra v tejto otázke je ustálená. Špecializovaný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tomto smere upozorňuje na konštantné závery, ktoré už zaujal v situáciách, keď sa namietal profesionálny, resp. kolegiálny vzťah medzi sudcom a účastníkom konania - iným sudcom (súdnym úradníkom), okolnosť profesionálneho, resp. kolegiálneho vzťahu k účastníkovi ako sudcovi (súdnemu úradníkovi) vykonávajúcemu svoju funkciu na tom istom súde (porovnaj napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. apríla 2010 sp. zn. 1 Nc 8/2010, z 25. marca 2011 sp. zn. 1 Nc 18/2011, z 15. apríla 2011 sp. zn. 1 Nc 26/2011, zo 14. júla 2011 sp. zn. 1 Nc 39/2011, z 11. decembra 2012 sp. zn.

1 Nc 58/2012). Najvyšší súd zdôraznil (a na tomto postoji naďalej zotrváva), že u takéhoto vzťahu chýba objektívny základ na konštatovanie zaujatosti, pretože vzájomné vzťahy medzi sudcami (súdnymi úradníkmi) sú založené na profesionalite a kolegiálnosti. Ak by z takéhoto základu bol vyvodzovaný opačný záver, teda pochybnosti o tom, či takýto sudcovia budú schopní nezaujato a spravodlivo rozhodovať, znamenalo by takéto posudzovanie vlastne, že výlučne pracovný a kolegiálny vzťah medzi sudcami (súdnymi úradníkmi) vo všeobecnosti prezumuje porušovanie sudcovských povinností a zásad sudcovskej etiky. Ak rámec týchto vzájomných vzťahov neprekročí hranicu profesionalnosti a kolegiálnosti, nemožno mať

bez ďalšieho pochybnosti o ich nezaujatosti. Až v prípade, že by vzájomný vzťah prerástol cez rýdzo profesionálny rámec výkonu funkcie sudcu (súdného úradníka) a nadobudol charakter bližšieho osobného vzťahu, pôjde o okolnosť vzbudzujúcu opodstatnené pochybnosti o nezaujatosti, a teda išlo by o dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Vzťahy medzi sudcami (súdnymi úradníkmi), ktoré však bežný pracovný a kolegiálny rámec neprekračujú [t. j. ak tieto vzťahy spočívajú iba na tom, že sa sudcovia (súdni úradníci) navzájom poznajú, pretože na výkon funkcie sú zaradení na rovnaký (prípadne vyšší alebo nižší) súd, v tom istom oddelení alebo senáte], nemajú teda samé osebe povahu dôvodov vylučujúcich sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Inak povedané, iba tá skutočnosť, že určitá vec sa týka sudcu (súdného úradníka), ku ktorému má ďalší sudca, či sudcovia len profesionálny, resp. kolegiálny vzťah, nemôže založiť pomer predpokladaný ustanovením § 14 ods. 1 O.s.p.

V tejto spojitosti je žiaduce dať do pozornosti rovnaký prístup (závery) v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky. Napríklad v náleze z 24. februára 2011

sp. zn. IV. ÚS 345/09 vyslovil ústavný súd názor, že samotné kolegiálne vzťahy medzi sudcami nemôžu byť dôvodom na spochybnenie ich nestrannosti a na ich vylúčenie

z prerokúvania veci z toho dôvodu. Kolegiálne vzťahy medzi sudcami v zásade nemôžu byť dôvodom na spochybnenie ich nestrannosti a na ich vylúčenie z prerokúvania veci z tohto dôvodu [porovnaj nález z 26. augusta 2010, č. k. IV. ÚS 124/2010-41 uverejnený

pod poradovým (publikačným) číslom: 44/2010 v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky]. V uznesení z 20. októbra 2010, č. k. I. ÚS 352/2010-6 ústavný súd pripomenul, že pracovný, resp. kolegiálny vzťah sudcu nemôže dostatočne objektívne spochybniť jeho nepredpojatosť v takej miere, aby musel byť vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie. Poznomenáva sa, že zhodný prístup k uvedenej problematike vzťahu kolegiality

vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva aj Najvyšší súd Českej republiky (porovnaj napr. uznesenie sp. zn. 11 Nd 456/2010 zo 14. januára 2011 a tam označenú ďalšiu judikatúru) a Ústavný súd Českej republiky (porovnaj napr. IV. ÚS 469/10, I. ÚS 274/09, III. ÚS 229/02).

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na ustanovenie čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý sudcovi nielen výslovne priznáva nezávislosť výkonu funkcie sudcu, ale súčasne prostredníctvom iných právnych predpisov zabezpečuje garancie bežné v demokratickej spoločnosti na ničím nerušený výkon funkcie sudcu. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z.z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov.

Podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2016 danú právnu vec je príslušný prejednať a o nej rozhodnúť senát v zložení zo sudcov JUDr. Juraja Považana, JUDr. Janky Richterovej a JUDr. Milana Chalupku. Menovaní sudcovia sa k námietke zaujatosti vyjadrili tak, že vo veci sa necítia byť zaujatí, so žiadnym z účastníkov konania nemajú bližší vzťah (žalobcov nepoznajú vôbec a žalovanú poznajú ako kolegyňu pôsobiacu na tunajšom súde), sú bez takého pomeru k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pre ktorý by mohli byť pochybnosti o ich zaujatosti. Poznomenali, že z hľadiska posudzovania kritérií objektívnej nestrannosti sa však môže javiť kolegiálny vzťah vec prejednávajúcich sudcov a žalovanej ako vzťah indikujúci nedostatok nestrannosti sudcov.

Obava (pocit) z nestrannosti, nestačí na založenie dôvodných pochybností o nedostatku nezaujatosti vzhľadom na právne (ústavné i zákonné) garancie nezávislosti sudcov a zákonné povinnosti sudcov konať vo veci bez predsudkov, nezávisle a nestranne. Pokiaľ nedôjde k preukázaniu konkrétnych pochybností, nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti namietaných sudcov zo subjektívneho hľadiska. Vyjadrenia sudcov uvedených vo výroku tohto uznesenia neindikujú v tejto rovine žiadne konkrétne obavy (okolnosti), ktoré by odôvodňovali pochybnosti o ich nezaujatosti.

Keďže konanie a rozhodovanie iných sudcov Krajského súdu v Bratislave než uvedených sudcov v danej právnej veci neprichádza do úvahy, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o námietke zaujatosti žalobcov len vo vzťahu k týmto zákonným sudcom.

Keďže v predmetnej veci dôvody, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o nestrannosti súdneho rozhodovania za účasti žalobcami spochybnovaných sudcov Krajského súdu v Bratislave, nejestvujú, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že sudcovia uvedení vo výroku tohto uznesenia nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.